

► Czarny Piotruś *Kultura*

gra dydaktyczna dla klasy VI szkoły podstawowej

INSTRUKCJA

1. Gra odbywa się w grupach dwuosobowych.
2. Uczniowie rozdzielają między siebie 13 kart.
3. Osoba, która ma ich mniej, rozpoczyna grę.
4. Gra polega na naprzemiennym wybieraniu kart przeciwnika i dopasowywaniu ich do własnych kart, tak by utworzyły parę: pojęcie – wyjaśnienie.
5. Karta, która nie pasuje znaczeniowo do żadnej innej, to Czarny Piotruś.
6. Utworzone pary uczniowie odkładają na bok.
7. Wygrywa osoba, która zakończy rozgrywkę bez karty Czarnego Piotrusia.

POJĘCIA I

modernizm	
pozytywizm	scholastyka
barok	sarmatyzm
oświecenie	odrodzenie
Kierunek filozoficzny z drugiej połowy XIX wieku, którego zwolennicy chcieli poznawać świat za pomocą metod naukowych.	Średniowieczna filozofia chrześcijańska. Uważano ją za „służebnicę teologii”, czyli nauki o Bogu.
Prąd kulturalny oraz styl w sztuce, która miała olśniewać i zadziwiać: kościoły kapały od złota, a kolumny skręcały się w wężowe spirale.	Światopogląd szlachty polskiej, a zarazem jej kultura oraz sposób życia w XVII i XVIII wieku.
Ruch umysłowy, zapoczątkowany we Francji. Jego twórcy uważali, że należy kierować się wyłącznie wskazaniem rozumu.	Inaczej renesans.

POJĘCIA II

języki romańskie	
łacina	styl romański
styl gotycki	filozofia
misteria	encyklopedyści
Język starożytnych Rzymian.	Średniowieczny styl w architekturze i sztuce. Budowle wzniesione w tym stylu przypominały układanki z brył geometrycznych.
Średniowieczny styl w architekturze i sztuce. W budowlach wzniesionych w tym stylu występowały ostrołuki, strzeliste wieże oraz podłużne okna.	Nauka, która powstała w starożytnej Grecji. Po grecku słowo to oznacza „umiłowanie mądrości”.
Średniowieczne przedstawienia ukazujące sceny z Biblii.	Filozofowie oświecenia, którzy byli autorami „Wielkiej Encyklopedii Francuskiej”.

POJĘCIA III

misteria	
kultura masowa	druk
uniwersytet	cement
styl gotycki	filozofia
Kultura przeznaczona dla szerokich rzesz odbiorców.	Wynalazek Jana Gutenberga.
Szkoła kształcąca prawników, lekarzy, filozofów i teologów. Pierwsza powstała w XI wieku w Bolonii.	Wynalazek starożytnych Rzymian, stosowany do dziś: proszek, który po zmieszaniu z wodą spaja budowle.
Średniowieczny styl w architekturze i sztuce. W budowłach wzniesionych w tym stylu występowały ostrołuki, strzeliste wieże oraz podłużne okna.	Nauka, która powstała w starożytnej Grecji. Po grecku słowo to oznacza „umiłowanie mądrości”.

POSTACI I

Myron	
Fidiasz	Homer
Sokrates	Platon
Arystoteles	Wergiliusz
Najsłynniejszy antyczny rzeźbiarz grecki. Był twórcą 12-metrowego posągu Ateny, umieszczonego wewnątrz Partenonu.	Jeżeli w ogóle istniał, był autorem „Iliady” i „Odysei”.
Antyczny filozof grecki. Mówił o sobie: „Wiem, że nic nie wiem”.	Antyczny filozof grecki. Stworzył system filozoficzny, który nazywamy idealizmem.
Starożytny filozof grecki, nauczyciel Aleksandra Wielkiego. Był twórcą logiki.	Antyczny poeta rzymski. Był autorem „Eneidy”.

<h1>Euklides</h1>	
<h1>Horacy</h1>	<h1>Juliusz Cezar</h1>
<h1>Leonardo da Vinci</h1>	<h1>Platon</h1>
<h1>Arystoteles</h1>	<h1>Wergiliusz</h1>
<p>Antyczny poeta rzymski. Autor pieśni, satyr i listów. Napisał: „Nie wszystek umrę”.</p>	<p>Wielki wódz i polityk rzymski, a także autor wspomnień wojennych zatytułowanych „O wojnie galijskiej”.</p>
<p>Najbardziej wszechstronny twórca renesansu. Namalował m.in. portret Mony Lisy, a także zaprojektował łódź podwodną i spadochron.</p>	<p>Antyczny filozof grecki. Stworzył system filozoficzny, który nazywamy idealizmem.</p>
<p>Starożytny filozof grecki, nauczyciel Aleksandra Wielkiego. Był twórcą logiki.</p>	<p>Antyczny poeta rzymski. Był autorem „Eneidy”.</p>

<p>Henryk Sienkiewicz</p>	
<p>Mikołaj Rej</p>	<p>Jan Kochanowski</p>
<p>Ignacy Krasicki</p>	<p>Adam Mickiewicz</p>
<p>Mikołaj Kopernik</p>	<p>Fryderyk Chopin</p>
<p>Jeden z pierwszych poetów polskich piszących po polsku. Powiedział: „A niechaj narodowie wżdy postronni znają, iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają”.</p>	<p>Największy poeta polskiego odrodzenia. Był autorem fraszek, trenów oraz tragedii „Odprawa posłów greckich”.</p>
<p>Biskup, najwybitniejszy poeta polskiego oświecenia. Był autorem dowcipnych bajek, satyr i poematów.</p>	<p>Polski poeta romantyczny, autor „Pana Tadeusza” i „Dziadów”.</p>
<p>Astronom, który udowodnił, że Ziemia krąży wokół Słońca.</p>	<p>Polski kompozytor romantyczny, jeden z uchodźców Wielkiej Emigracji.</p>
